

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published weekly by the WORKERS and FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, a joint stock company, incorporated under the laws of MANITOBA, at its head office and place of business, at the corner of FRITCHARD AVENUE and McCREGGAN STREET in the CITY of WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничім Домі, на розі вулиць Фрітчард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

В ПАМ'ЯТЬ МУЧЕНИКІВ АМЕРИКАНСЬКОГО КАПІТАЛУ.

Рік тому назад вночі з 22 на 23 серпня ненажерливий американський капітал замордував двох італійських революційних робітників Сакка і Ванзеті. Загордував їх "правдо", після всяких процедур американського пінкертонівського містства. Загордував наперекір цілому світові, наперекір могутнім протестам міжнародного пролетаріату. Загордував, щоб доказати, що всемогутній долар не рахується з нічними протестами, з нічними голосом.

Американський суд, озвіріла буржуазія, її ставленики, представники влади, туполобі дегенерати, наняті "студ-ліджени" замордували Сакка і Ванзеті за те, що вони посміли піти проти ненажерливого молоха — капіталу, що посміли стати до боротьби з ним.

Тисячі пролетарських борців мордує капітал по цілому світі кожного року. Мордує судом і без суду. Мордує на полі бою і в темних застінках тюремних казематів. Але замордування американським капіталом Сакка і Ванзеті відкривається від всіх інших вбивств.

Вбивство Сакка і Ванзеті було підготовлене, обдумане, сфабриковане, вираховане до найменших подробиць платиними шпіонами американського капіталу. Воно пройшло крізь правила витонченого американського "правосуддя". Сім літ мучив американський суд в тюрмі Сакка і Ванзеті лише для того, щоб наразі домотичи їх на електричному кріслі.

Тисячі пролетарських борців мордує міжнародний капітал рік-річно, але ніколи ще не протестував так однодушно пролетаріат, як протестував він проти засуду, а потім проти замордування Сакка і Ванзеті. Бо тут це трагедія в тому, що американський капітал оскоржив, засудив і замордував цих двох італійських робітників-революціонерів не за революційне діло, але за звичайне кримінальне вбивство й рабунок, якого вони ніколи не доконали. Приписуючи їм цей вчинок, фабрикуючи цілу справу з підкупленими свідками, з шпіонами, протистутками, американський капітал і його слуги хотіли в цей спосіб дискредитувати, ологанити робітничий визвольний рух, боротьбу передового американського робітництва. Така то вона американська "демократія", така то своїм змістом її юстиція.

Капіталістична "цивілізація" перемогла. Вона зробила все, щоб вбивство Сакка і Ванзеті було переведено по всім правилам "демократичної" техніки — з полами, представниками преси та електротехніками від вбивства. Вишукано пімствився американський капітал на революційному робітництві, доводячи йому, що у своїй хаті він хазяїн; доводячи пролетаріатові, що ніякої пощади, ніякої справедливості йому не сподіватися від свого класового ворога; доводячи пролетаріатові, що він (пролетаріат) зможе побідити капітал тільки тоді, коли вирве з його рук політичну владу.

Силу своєї влади, свою права доказали американські капіталісти якраз на сторонниках анархістичних поглядів, отже на тих, які не визнають ніякої влади, є її принципиальними противниками. І от тут то вкраз їх власна теорія стала проти них. Вони стали забавкою в руках представників капіталістичної диктатури, в руках тих, які тримають всю владу у своїх руках і якої вони нікому без бою не віддадуть. Вирвати-ж з їх рук цю владу зможе тільки організоване робітництво, а вирвавши, зможе запанувати над ними й остаточно унешкідливити їх, нинішніх можновладців, тільки встановивши диктатуру пролетаріату, свою пролетарську владу.

Сакка і Ванзеті не перші й не останні мученики за пролетарське діло. Тисячі пішло на смерть за те саме діло перед ними, тисячі піде й після них. Робітники знають й знатимуть імена тих, що склали свої голови за визвіль праючих з капіталістичного визиску. Майбутнє покаже же страшніший білий терор. Коли прийде до остаточної боротьби пролетаріату за перемогу, то обороняючи своє право на визиск, капітал покаже же більшу жорстокість, ще страшніші взірці буржуазного терору. А щоб білі приготувані до опору, треба безперестанно кувати єдність міжнародного пролетаріату в боротьбі проти капіталу, проти небезпеки світової війни, проти зрадництва, яке проповідають соціял зрадники з Другого й Амстердамського Інтернаціоналів.

Зухвалій жорстокості буржуазії пролетаріат так довго не зможе поставити належного опору, поки сили його будуть роздроблені. Буржуазія так довго не відче пролетарського кулака, поки на чолі робітничих організацій в Америці стоять Гріні, Луїс, в Англії МекДоналди, Томаси, в Німеччині соціял-демократичні співробітники Гіндебурга, ці льокі буржуазії, які нічого реально не зробили, щоб спасти від смерті Сакка і Ванзеті, але які закрячали скаженими голосами, коли пролетарський суд в Радянському Союзі засудив біло-гвардійців, бувших царських офіцерів, шпіонів міжнародних капіталістів, що прибули до Радянського Союзу з бомбами й плянками для взривів і вбивств.

Чорне діло вбивства Сакка і Ванзеті рік тому назад докопано. Ні могутній протест праючих всіх країн, ні грізна пересторога пролетаріату не сплинули руки вбивців. Американська буржуазія вбила двох невинних робітників. Вона жорстоко розправилася із своїми плинниками, протримавши їх сім літ в своїй тюрмі. І цих жертв американській і світовій буржуазії міжнародний пролетаріат не забуде.

Шануючи нині першу річницю смерті цих двох мучеників американського капіталу, ми повинні пам'ятати про тих, які нині томляться в американських тюрмах і в капіталістичних тюрмах цілого світу. В Польщі, Італії, Румунії, Болгарії, у Фінляндії — всюди томляться наші браття, найкращі борці революційного пролетаріату за таке саме діло, за яке загинули Сакка

і Ванзеті. Китайська буржуазія стинає голови китайським революціонерам і мучить їх в тюрмах.

Нині більш, як коли инше, нашим обов'язком провадити боротьбу за визвіль цих борців з капіталістичним тюрмом.

Схвляючи нині голови перед пам'яттю замордованих Сакка і Ванзеті, ми над їх могилкою повинні міцно стиснути свої руки й постановити боритися до побідного кінця за ту справу, за яку згинули ці революціонери.

Прокляття вбивцям Сакка і Ванзеті!
Хай живе солідарна визвольна революційна боротьба міжнародного пролетаріату!

БАРТОЛЬОМЕО ВАНЗЕТІ І НІКОЛЯ САККО, довігнані невинні в'язні американського капіталу, засуджені на смерть і вночі з 22 на 23 серпня 1927 р. замордовані на електричному кріслі чарлстонської тюрми коло Бостону, в Злучених Державах.

НА РІКАХ ВАВІЛОНСЬКИХ.

Гарячність та бундучність — влаштування на стипендії, купки інтервентів і їхніх жовторотих поспіак райтові спала, і вони повають "задом наперед". Думали, що їхне гасло інтервенції, кинуте в емігрантську гушу, та англо-французька допомога стерліганні й генералами виклике серед масової еміграції ентузіазм і славослов'я "урядові" Андрію Лівницького-Варшавського та його новопозаного одногодочника — дегенерата Левницького-Галицького. Але сталося, як не гадалися: масова еміграція на цей раз розмитикувала й до закину поставила коли не неприхильно, то в усюмку рази байдуке. Цирюляри поодинокі жевжиків так і залишилися у повітрі. І тепер оті жевжикі під навісштування тої купки Лівницького божаться й заприсягаються всіма печерськими муміями, що на з'їзді про інтервенції жадних доповідей не було, а що, мовляв, з'їзд "підсумовував" здбукти десятирічних визвольних змагань та "намічав віхи" про цюль дальшого існування еміграції в майбутньому. Однак цим спростованням мало хто вірить.

Емігрантська маса Українців у Чехословаччині складається переважно з студентів, жменьки професорів та шупти розтрешених політиків "без певної праці", але з "певною" щомісячною підтримкою від чеського уряду під сосом чи то "писемника поета", чи то дія "наукового удосконалювання", а чи просто, як "громадському діачеві". Громадські діачі й політики те й роблять, що "політично" обивають поміжками один одного при нагоді дають більшовиків, а принципіально чекать, коли більшовики запросять їх на відповідальні пости на Рад Україні. Студенти нервово переживають усілякі відомості про те, де й як хто вже влаштувався з тих, що покинули школи, де можна влаштуватися, або-ж як його "неароком" перебраться через Повпредство на Рад Україну. Лише невеличка компанія цих студентів розщепилася по різних політичних угрупованнях: фашистських, націоналістичних, універських і т. д. Шко-ж до емігрантів, які походять із робітників та селян, то їх тут, поперше, мало, а по-друге, вони порозлізалися по селах і жадного майже зв'язку з пражським "політиками" не підтримують.

Оцінюючи емігрантські настрої протягом усього часу існування еміграції, приходиться констатувати безперечно зміни. Спочатку емігранти, переважно з ізоляції польських дробіт до Чехословаччини, прихвально виступали з есеями, які тримали в руках всеякий "засіб" — влаштування через Карпати на Варшаву, де залишались їхня слава й погони. Завзяте змагання Микити Шаповала відвернути їх від Варшави, заграти про славу й погони, а згуртуватися під його "скупетром" та керівництвом "генералів" Миколи Шаповала й Петрова не привели до бажаних наслідків. Емігранти, що правда, запалувалися злюбою супроти Радянської України й поволи позбувалися своїх надій на Варшаву, але не прийняли й Шаповалів-Ческих. У самостійнівшині на стипендії, емігранти холонули до Шаповалової концепції, хоч і крадькома, але заглядали до радянських часописів і кували свою власну думку й орієнтацію. Треба сказати, що читання радянських часописів раніше була річ небезпечна, бо спричинялася до лютого цькування й провокаційного обвинувачення в більшовизмі. Та поволи ця доба минула, і еміграція стала читати часописи та слідкувати за радянським життям. Безперечно, тут велику вагу мало листування з родичами й приятелями з Рад Україні.

Відтак сталося, що еміграція зовсім відсадулася від Шаповала, Лівницького-Варшавського й стала сама собою, несаячи, однак, під серцем то ненависть до більшовицької України, то пестячий надію, що часи змінився, і вони все-ж поладуть на більшовицьку Україну. Так "політичні" організації залишилися без масового членства. Це побачили й короткозорі чеські добродичі, зменшивши за це субсидії, а подекуди й зовсім припинили їх. Правда, що й тепер "капає" потроху з чеського гаманця, але це вже за традицією, бо Чехи справді пересвідчилися, що й Шаповал, і інші не є цілком улюблені емігрантські провідники, що можуть сконсолідувати навколо себе якусь силу, з якою чеські політики могли-б провадити політичні пертракти та авантюру. З цих мотивів між емігрантськими діячами та політиками панує повна розгубленість, не-можуть вони створити жадної провідної думки та ідеології. Проблема — це лише шкурницькі питання.

Перебуваючи в такому безталанному й безпорадному становищі всі організації аж до Лівницького-Варшавського від часу до часу витрушують застарілі вже наклади на все українство, не помазане варшавським елементом, та виголошують гасла, одні безглуздіше від другого. І коли-б усі ці організації залишилися самі собою, то з певністю можна-б сказати, що незабаром до-згоді-б забити в їх могилу до-

ДВАЙЦЯТЬ П'ЯТЬ ЛІТ БІЛЬШОВИЗМУ.

1923 року робітництво та селянство великого Радянського Союзу святкувало двадцять п'ять роковин існування своєї партії. Тоді відзначали двадцять п'ять років з того дня, коли вперше в місті Менську на Білорусі, у березні місяці 1898 року з'їхалися представники найбільших робітничих організацій російської імперії.

Тоді-ж таки, на менському з'їзді, засновано робітничу партію Росії, названу "Російською Соціал-Демократичною Робітничою Партією" — скорочено РСДРП. Отже всі робітничі гуртки та об'єднання, що існували до того часу по різних фабриках і заводах, об'єдналися в одну велику політичну партію.

Погляди і головні способи боротьби новозаснована партія оголосила маніфестом.

Отже менський з'їзд став першим з'їздом Російської Соціал-Демократичної Робітничої Партії, хоча насправді її не створив, бо зараз же, як з'їзд скінчився, всіх його учасників арештували жандарми. Окрім того, в самій молодій пролетарській партії почалася боротьба. Партія поділилася на два табори. По один бік стояла, так звана, буржуазно-демократична інтелігенція, що не вірила в сили пролетаріату, не закликала його боритися за владу в країні. Вона вважала, що робітникам треба тільки добитися, щоб їм поліпшили життя, роботу на заводах, щоб збільшили плату. Проти таких вимог виступала газета "Іскра", проповідуючи нещадну боротьбу робітників з капіталістами, аж до завоювання влади в державі.

І ось тільки на другому з'їзді партії, який почався в Брюсселі, а закінчився в Лондоні — утворилася справжня пролетарська партія. Тут, на цьому з'їзді, ворожі табори РСДРП розколювалися на дві партії — більшовиків і меншовиків.

З того часу минуло вже 25 років. Розбрат стався між ними, через дрібні, незначні справи. Проте, дальша боротьба показала, що тільки більшовики — справжні оборонці пролетаріату.

А меншовики назавжди перекинулися в табор буржуазії. Це дуже яскраво виявилось в часи революції 1917—1919 року. На чолі більшовицької партії від самого часу утворення став Володимир Ілліч Ленін.

Ленін учив, що справжня пролетарська партія повинна вміти не тільки боронити інтереси пролетаріату, робітництва, а й вести за собою найбільше селянство. Без підтримки від селянства пролетаріат не зміг би зробити велетенської революції 1905 року і не переміг би в Жовтневі Революції 1917 року. Нарешті, пролетаріат без спілки з найбільшим селянством не створив би радянської держави і не став би на шлях соціалістичного будівництва.

Це, звісно, зовсім не значить, що більшовики відступили від своїх пролетарських гасел, від класових інтересів пролетаріату.

У тім то й річ, що більшовики зуміли поєднати в своїй програмі боротьбу пролетаріату за своє визволення з інтересами найбільшої і середняцької селянської людності. Ладчи неухильно і безстрашно на боротьбу за визволення робітничої класи, більшовицька партія несла визволення і всім іншим трудящим. Адже-ж саме становище пролетаріату, як найбільш пригнобленого і вислизкуваного в капіталістичній громаді класи, спонукує його проводити боротьбу за визволення всіх скривджених і знелюднених.

У боротьбі своєї трудящі перемогли тільки через те, що ними керувала, вела їх у бій більшовицька партія.

Споглядаючи пройдені шляхи, історію свого існування — від невеликої групи на 2-й з'їзді до могутньої організації, що керує соціалістичним будівництвом, — партія комуністів (більшовиків) певно і гордо ступає вперед, бо навколо її прапору гуртуються широкі робітничі й селянські маси. Вона — їхній єдиний оборонець і провідник. Вона — Комуністична Партія (більшовиків).

Одна з газет Пилсудського друкує статтю з погрозами Литви. Газета між иншим пише: "Коли литовський уряд сподівається, що Польща перейде до воєнних дій, то чи не варто як найвишше виправдати ці сподівання литовського уряду". Далі газета погрожує Литви "великим нещастям", коли Литва і надалі буде гратися з Польщею. Стаття закінчується словами: "Восени литовський уряд в останній

сиківого кілка. Але тепер за лаштунками європейського театру — "мир народам", що його збудувала Ліга Націй, діють сили, які використовують німечини і тілом і психікою емігрантських діячів та, щоб підбурити, впрокують у їхні організми сребреніки.

Одна з румунських газет повідомляє, що в румунському місці Галаці, що на ріці Дунай, почався продаж з торгів коло 200 пароплавів, буксирів, барж та понтонів, що належали колишньому "Русько-Дунайському Пароходному Товариству", залишених на Дунаї та Пруті російською армією підчас від-

ступу в 1917 році. Пароплави, що ще досі в досить гарному стані, розпродуються по небувало дешевих цінах представникам чужоземних пароплавних компаній. Народа румунських власників пароплавів протестує проти цього продажу й вимагає, щоб пароплави було продано тільки румунським громадянам. Навіть румунські газети вважають, що уряд робить незаконний вчинок, продаючи ці пароплави, бо ніхто ніколи офіційно не оголошував їх військовою добычею.

М. Г. ЧЕРНИШЕВСЬКИЙ.

12 липня цього року сповнилося 100 років з дня народження російського письменника-революціонера — Чернишевського. Це була людина, що все своє життя присвятив боротьбі з царатом. Чернишевський багато писав, і в своїх творах завжди доводив, що капіталізм не здатний вести країну вперед, що капіталізм є непримиренний ворог робітничого й селянства. Особливо гостро виступав Чернишевський проти порядків тодішньої царської Росії, бо саме в той час поміщики переходили до капіталістичного порядку господарства — будували великі фабрики, покращували своє господарство й усіма засобами виснажували та багачили з праці робітників і селян.

Чернишевський один із перших учив, що робітничий клас ніколи не доб'ється кращого життя без революційної боротьби.

1861 року Чернишевський написав дві доповіді до кріпаків і розкольників. За це його було арештовано і засаджено до фортеці. Там він чекав два роки на суд. І хоча криз своїх творів у Чернишевського нічого не було, до чого можна було-б причисити поціамки, а все-ж царський суд засудив Чернишевського на 14 років каторги. Прилюдно в Петербурзі Чернишевського було виставлено до ганебного стовпа і ганьблено його, яко державного злочинця. Після семи років каторги Чернишевського заслали в далекий Сибір, де він був до самої смерті.

Ще перебуваючи у в'язниці, Чернишевський написав великий твір — роман "Что делать?", в якому він учить молоді, як боротися за революцію.

Чернишевський був високоосвіченою людиною. Він знав багато чужоземних мов, дуже добре розумів господарське життя Росії. Закінчивши школу, він якийсь час був за вчителя гімназії, а з 1854 року почав працювати в журналі "Современник". На ті часи — це був найкращий журнал, найпередовіший і найреволюційніший. На чолі цього журналу стояв видатний російський поет М. Некрасов. Вже перші твори Чернишевського, такі сміливі й всім зрозумілі, показали, за кого стоїть і з ким бореться молодий письменник. Революційна молодь — студентство — дуже поважало Чернишевського, з захопленням читало його твори.

Видатний учитель соціалізму, Карл Маркс, так високо цинив Чернишевського, що заохотив вивчати рибку мову, щоб мати змогу познайомитися з творами Чернишевського. Так само і Ленін дуже високо цинив Чернишевського. Звісно, тільки після повалення царату твори Чернишевського дістали змогу бути відомими всім.

ЖАНДАРМИ ЗАВОДЯТЬ ПАНШИНУ.

В селі Шубранцеві, на північній Буковині, жандарм зробив вночі на 30. червня алярмі й вівзав, щоб всі молоді люди від 18—24 років ставилися рано на постерку. Нарізі перестрашився, думає, що війна, але рано показалося, що жандарм зганяв в той спосіб толокма, аби скосити панові капіталістові в сусідньому селі за дармо траву. Хто не пішов косити, того жандарм бив по личи й казав. "Боротьба" ілюструє цілий ряд подібних виступків самовлади жандармерії, яка знущається над населенням українських сіл.

Одна з румунських газет повідомляє, що в румунському місці Галаці, що на ріці Дунай, почався продаж з торгів коло 200 пароплавів, буксирів, барж та понтонів, що належали колишньому "Русько-Дунайському Пароходному Товариству", залишених на Дунаї та Пруті російською армією підчас від-

ОГЛЯД МІЖНАРОДНИХ ПОДІЙ.

РОБІТНИЧІ ДЕМОНСТРАЦІЇ У ВАРШАВІ.

25. липня увечері в польській столиці Варшаві в робітничих кварталах відбулися демонстрації з вимогою звільнити політичних в'язнів з тюрми. Демонстрації організувала комуністична партія. Поліцейські загони, що прибули на автомобілях, пішли в атаку проти демонстрантів і розігнали їх. Багато демонстрантів поранено, багатьох заарештовано.

ПЛАН ПІЛСУДСЬКИЙ ПОМАХУ ШАБЛОКОЮ.

Одна з газет Пилсудського друкує статтю з погрозами Литви. Газета між иншим пише: "Коли литовський уряд сподівається, що Польща перейде до воєнних дій, то чи не варто як найвишше виправдати ці сподівання литовського уряду". Далі газета погрожує Литви "великим нещастям", коли Литва і надалі буде гратися з Польщею. Стаття закінчується словами: "Восени литовський уряд в останній

раз матиме нагоду уладнати сварку з Польщею, не утворюючи небезпечної становища".

РУМУНІЯ ОБКРАЛА УГОРЩИНУ.

Після світової війни до Румунії на підставі мирної угоди одійшло багато угорських земель. Як відомо, Угорщина разом з Австрією брала участь у війні, як і Немеччина, проти Франції, Росії та Англії. А Румунія брала участь у війні на боці Франції. Отже, великі держави нагородили Румунію за це угорськими землями. Але вишло так, що багато земель угорських поміщиків одійшли до Румунії, а самі поміщики залишилися в Угорщині. Довгий час угорські поміщики вимагали від Румунії, щоб вона їм повернула їхні маєтки. Нарешті справа ця розглядалась у Лізі Націй і там під керівництвом англійського міністра Чемберлейна вирішено залишити ці землі таки за Румунією. Тепер в Угорщині страшенне обурення і проти Румунії і проти Чемберлейна і проти всієї Ліги Націй. Угорці раді-б уже, щоб Румунія хоча-б заплатила грошима за ці землі, коли вона їх не хоче повертати, але румунський уряд і на це не хоче йти, бо має за плечима такого захисника своїх "прав" як Чемберлейн.

РУМУНІЯ РОЗПРОДУЄ МАГНО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

Одна з румунських газет повідомляє, що в румунському місці Галаці, що на ріці Дунай, почався продаж з торгів коло 200 пароплавів, буксирів, барж та понтонів, що належали колишньому "Русько-Дунайському Пароходному Товариству", залишених на Дунаї та Пруті російською армією підчас від-